

Andmete üldsusele avaldamata jätmine kohtumenetlustes

September 2024

Õigusemõistmise ülesannete täitmisel tagab Üldkohus vastavalt oma kohustustele õigusemõistmise avalikkuse põhimõtte ja kodanike õiguse saada teavet ühitamise:

- füüsiliste isikute isikuandmete kaitsega¹

ja

- muude andmete kui füüsiliste isikute isikuandmete kaitsega tema menetluses olevates kohtuasjades, milles nimetatud andmeid mainitakse.

¹ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT 2018, L 295, lk 39).

Hagimenetlus²

Füüsiliste isikute isikuandmete üldsusele avaldamata jätmine

Üldkohtus lahendatava kohtuasja poole esindaja võib taotleda, et füüsilise isiku isikuandmeid, olenemata sellest, kas tegemist on esindatava poole või kolmanda isikuga, kohtumenetluses ei avaldataks, et selle isiku nimi jääks üldsusele avalikustamata. Sama õigus on ka menetlusse astumise avalduse esitanud isiku esindajal.

Üldkohtu kodukorra **artikli 66 lõige 1** sätestab selle kohta, et „Üldkohus võib menetluse käigus otsustada omal algatusel või poole taotlusel, mis on esitatud eraldi dokumendina, jätta avaldamata kohtuasjaga seotud dokumentides ja teabes, millele üldsusel on juurdepääs, füüsiliste isikute ees- ja perekonnanimed ning nende muud isikuandmed, olenemata sellest, kas tegemist on poolte või kolmandate isikutega“.

Interneti otsingumootorite arenemise tõttu ja seetõttu, et igaühel on võimalik tutvuda Üldkohtu avaldatud või edastatud teabega kohtumenetluste kohta, juhib Üldkohtu kohtusekretär selle kohtu menetlustes osalevate poolte esindajate tähelepanu pidevalt Üldkohtu kodukorra artikli 35 lõikele 3 ning artiklitele 79 ja 122, mis käsitlevad algatatud kohtuasju puudutavate dokumentide avaldamist ja edastamist interneti kaudu, ning eespool viidatud kodukorra artiklile 66. Kõigil esindajatel palutakse seega kaaluda, kas asjaomases kohtuasjas tuleks nende esindatava poole või kolmanda isiku nimi või nende füüsiliste isikute muud isikuandmed hoida konfidentsiaalsena, ja vastaval juhul paluda eraldi dokumendiga asjasse puutuvad isikuandmed avaldamata jätta, näidates seejuures need andmed ära.

Muude andmete kui füüsiliste isikute isikuandmete üldsusele avaldamata jätmine

Üldkohtus lahendatava kohtuasja poole esindaja võib taotleda, et kohtumenetluses ei avaldataks muid andmeid kui füüsiliste isikute isikuandmed, milleks on näiteks juriidilise isiku nimi või tootmis- ja ärisaladusega hõlmatud andmed. Sama õigus on ka menetlusse astumise avalduse esitanud isiku esindajal.

Üldkohtu kodukorra **artikli 66a lõige 1** sätestab selle kohta, et „Üldkohus võib menetluse käigus otsustada omal algatusel või poole põhjendatud taotlusel, mis on esitatud eraldi dokumendina, jätta avaldamata dokumentides ja teabes, millele üldsusel on juurdepääs, muud andmed kui füüsiliste isikute isikuandmed, kui esineb õigustatud huvi jätta need andmed avalikustamata“.

² Mõiste „hagimenetlus“ on kodukorra artikli 1 lõike 2 punktis j määratletud kui „menetlus, milles on esitatud mis tahes hagi, mille võib Üldkohtule esitada, välja arvatud eelotsusetaotlused“.

Oluline teave

- Andmete avaldamata jätmise taotlus tuleb esitada Üldkohtu kantseleile **koos esimese menetluskumendiga** ja igal juhul enne asjaomase kohtuasja kohta teabe avaldamist või veebis levitamist, et ei seataks ohtu andmete avaldamata jätmise soovitatavat toimet.
- Taotlus peab olema esitatud **eraldi dokumendina**.
- Taotluses tuleb **täpselt** ära märkida **taotluse esemeks olevad andmed**.
- Kodukorra artiklis 66a sätestatud taotlus **muude andmete kui füüsiliste isikute isikuandmete** avaldamata jätmiseks peab olema **põhjendatud** õigustatud huviga jätta need andmed avalikustamata.

Pooltel tuleb tutvuda Üldkohtu kodukorraga ja Üldkohtu kodukorra praktiliste rakendussätetega (eriti punktid 62–68).

Eelotsuseasjad³

Eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt anonüümseks muutmine ja andmete avaldamata jätmine

Kui eelotsusetaotluse esitanud kohus on varjanud eelotsusetaotluses mainitud füüsiliste isikute perekonna- ja eesnime või otsustanud jätta muud neid tuvastada võimaldavad andmed või põhikohtuasjaga seotud füüsiliste isikute või üksuste andmed avaldamata, olenemata sellest, kas nad on selles menetluses pooled või kolmandad isikud, järgitakse seda varjamist või avaldamata jätmist ka Üldkohtu menetluses (kodukorra **artikli 201 lõige 1**).

Kui aga Üldkohtu eelotsusemenetluse üks pool soovib, et tema nimi ja teda puudutavad andmed selle kohtuasja raames avaldataks, võib ta pöörduda Üldkohtu poole, et Üldkohus andmete varjamise lõpetaks (praktiliste rakendussätete **punkt 70**).

Üldkohtu algatusel isikuandmete anonüümseks muutmine ja avaldamata jätmine

Pärast eelotsusetaotluse esitamist, kui ei esine erandlikke asjaolusid, varjab Üldkohus eelotsusetaotluses mainitud füüsiliste isikute perekonna- ja eesnime ning vajaduse korral ka muud neid tuvastada võimaldavad andmed, kui seda ei ole teinud eelotsusetaotluse esitanud kohus enne taotluse esitamist või Euroopa Kohus enne taotluse Üldkohtule üleandmist. Põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud peavad andmete varjamist oma seisukohtades järgima (praktiliste rakendussätete **punkt 69**).

Kui aga Üldkohtu eelotsusemenetluse üks pool soovib, et tema nimi ja teda puudutavad andmed selle kohtuasja raames avaldataks, võib ta pöörduda Üldkohtu poole, et Üldkohus andmete varjamise lõpetaks (praktiliste rakendussätete **punkt 70**).

³ Üldkohus on pädev lahendama Euroopa Kohtu esitatud eelotsusetaotlusi ainult ühes või mitmes järgmises konkreetses valdkonnas:

- ühine käibemaksusüsteem;
- aktsiisid;
- tolliseadustik;
- kaupade tariifne klassifitseerimine kombineeritud nomenklatuuris;
- reisist mahajätmise, reisijatele osutatava transporditeenuse hilineamise või ärajäämise korral reisijatele hüvitise maksmine ja nende abistamine;
- kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem.

Taotlusel füüsiliste isikute isikuandmete anonüümseks muutmine ja avaldamata jätmine

Kui eelotsusetaotluse esitanud kohus või põhikohtuasja pool leiab, et seda poolt puudutavad teatud isikuandmed või põhikohtuasjaga seotud ühe või mitme füüsilise isiku teatud isikuandmed, olenemata sellest, kas nad on selles menetluses pooled või kolmandad isikud, tuleks jätta Üldkohtu eelotsusemenetluses avaldamata, võivad nad pöörduda Üldkohtu poole, et need andmed jäetaks avalikustamata.

Sellega seoses on Üldkohtu kodukorra **artikli 201 lõikes 2** sätestatud, et „Üldkohus [või] eelotsusetaotluse esitanud kohtu taotlusel, põhikohtuasja poole taotlusel [...] muuta eelotsusetaotluse anonüümseks või otsustada jätta avaldamata põhikohtuasjaga seotud ühe või mitme füüsilise isiku isikuandmed, olenemata sellest, kas nad on selles menetluses pooled või kolmandad isikud“.

Oluline teave

- Üldkohus tagab, et kõikides eelotsusetaotlusega seoses avaldatud dokumentides asendatakse kohtuasjas mainitud füüsiliste isikute nimi juhuslike nimetähtedega. Vajaduse korral eemaldab Üldkohus ka kõik sellised kohtuasjaga seotud täiendavad andmed, mis võimaldavad asjaomased isikud tuvastada.
- Üldkohtule jääb võimalus kohtuasjas mainitud füüsiliste isikute nime juhuslike nimetähtedega asendamisest loobuda, kui asjaomane isik seda sõnaselgelt taotleb või kui kohtuasja erilised asjaolud seda õigustavad.
- Tõhususe huvides tuleb isikuandmete avaldamata jätmise taotlus esitada nii kiiresti kui võimalik ja igal juhul enne *Euroopa Liidu Teatajas* kohtuasja kohta teadaande avaldamist või põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikutele eelotsusetaotluse kättetoimetamist (praktiliste rakendussätete **punkt 70**).

- Nende eelotsuseasjade tähistamise ja tuvastamise hõlbustamiseks, milles on varjatud põhikohtuasjaga seotud füüsiliste isikute tuvastamist võimaldavad andmed, annab Üldkohus kõnealustele eelotsuseasjadele üldjuhul väljamõeldud nime. Väljamõeldud nimi ei vasta menetlusosalise tegelikule nimele ega üldjuhul ka olemasolevale nimele (praktiliste rakendussätete **punkt 71**).
- Isikuandmete kaitset kohaldatakse kõikide avaldamiste suhtes kohtuasja menetlemisel menetluse alustamisest kuni lõpetamiseni (nt teadaanded *Euroopa Liidu Teatajas*, Curia veebisaidil kättesaadavaks tehtud teave, kohtujuristi ettepanek, menetluse käigus vastuvõetud kohtumäärused ja menetlust lõpetavad otsused), samuti kohtuasjale antava nime ja sellega seotud metaandmete suhtes. Samaväärne kaitse on tagatud ka põhikohtuasjaga seotud üksuste kohta käivatele andmetele, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus on eelotsusetaotluses varjanud.

Pooltel ja põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikutel tuleb tutvuda Üldkohtu kodukorraga ja Üldkohtu kodukorra praktiliste rakendussätetega (eriti punktid 69–71).